

Valsler ve Peşrevler:

Doğu ve Batı arasında
Müzikal Buluşmalar

Valsuri și Peşrevuri:

confluențe muzicale între
Orient și Occident

Waltzes and Peshrevs:

Musical Confluences between
Orient and Occident

Türkçe

Româna

English

Valsler ve Peşrevler:
Doğu ve Batı Arasında Müzikal Buluşmalar

Dr. Emre Aracı'nın
değerli katkılarıyla,
"Anton Pann Ensemble"
ve
"Stretto Yaylılar Dörtlüsü"
tarafından icra edilen konser.

8 Temmuz 2021, Bükreş

PROGRAM

Ali Ufkî (Wojciech Bobowski) (1610-1675)
Nikriz Peşrev

Sultan Mahmud II (1785-1839)
*Şarkı (Aranjman Callisto Guatelli)**

Sultan Abdülaziz (1830-1876) / **Anton Pann** (1790?-1854)
Hicaz Sirto

Sultan Abdülaziz (1830-1876)
*Invitation à la Valse (Valse Davet)**

Kantemiroğlu Dimitri Bey (Dimitrie Cantemir) (1673-1723)
Rast Peşrev

Giuseppe Donizetti Paşa (1788-1856)
*Mecidiye Marşı**

Kantemiroğlu Dimitri Bey (Dimitrie Cantemir) (1673-1723)
Buselik Peşrev

Sultan Murad V (1840-1904)
*Mi Bemol Majör Vals**

Anonim - Anton Pann (1790?-1854)
Katibim / Ah Bir Bilseydin, Ruhum - Folk song

Saide Hanım (Anna Simonis) (1832-1914)
*Oltenitza Marşı**

Ali Ufkî (Wojciech Bobowski) (1610-1675)
Uyan Ey Gözlerim – Irak İlahi

Emre Aracı (1968)
Türk Büyükelçisinin Merasim Marşı

Orkestra aranjmanları – Dr. Emre Aracı

Ambassador's Message

Değerli konuklar,

Bu gece sizleri «*Valsler ve Peşrevler: Doğu ve Batı Arasında Müzikal Buluşmalar*» adlı bu çok özel konserimizde aramızda görmekten büyük bir onur ve mutluluk duyuyorum.

Türkiye ve Romanya arasında başta siyaset/güvenlik, ekonomi ve kültür olmak üzere her alanda çok güçlü ve çok boyutlu ilişkiler mevcuttur. Bunun bir sonucu olarak, ilişkilerimiz 2011 yılında stratejik ortaklık seviyesine yükseltilmiştir. Bu sene stratejik ortaklık ilişkilerimizin onuncu yıl dönümünü fırsat bilerek bir dizi etkinlik hazırladık.

Bu etkinliklerden ilki, bu yıl 23 Nisan'da iki ülke Dışişleri Bakanlarının söz konusu yıl dönümü bağlamında Bükreş'te bir araya geldikleri bir konferans olmuştur. Yine aynı bağlamda, Romanya Ulusal Sanat Müzesiyle (MNAR) işbirliği halinde ünlü Romen ressamların eserlerinden oluşan ve «*Romen Ressamların Gözünden Türk Dünyası*» adını taşıyan ve bu gece de konser salonunun girişinde görülebilecek bir sergi düzenledik. Sizlerin de katılma nezaketini gösterdiğiniz bu konser stratejik ortaklığın 10. yıl dönümü vesilesiyle gerçekleştirdiğimiz en önemli etkinliklerden biridir.

Tam da burada, semantik tuzaklara düşmeden, konserin adındaki «buluşma» benzetmesini bilinçli olarak seçtiğimizi vurgulamak isterim. Tıpkı iki nehrin birbiriyle buluşması gibi, Osmanlı-Türk mantalitesi de, muğlak kavramlar olsalar da, Doğu ve Batı arasındaki buluşmanın bir ürünüdür. Osmanlı Sarayında bestelenmiş klasik Batı müziğini ve İmparatorluğun Avrupalı tebaası tarafından bestelenen Osmanlı Türk müziği seçmek suretiyle iki kültür arasındaki yakınsamayı ve etkileşimi vurgulamak istedik.

Bu konseri düzenlemekle iki önemli mesaj vermeyi arzu ediyoruz. Öncelikle Türk kültürü Avrupa kültür alanının ayrılmaz bir parçasıdır.

İkinci olarak, Türk kültürünün Avrupa kültüründen farklılaştığı noktalarda dahi onu zenginleştiren ve ona katkı sunan bir niteliği vardır.

Türkiye ile Avrupa arasındaki bu tarihsel ilişkilerde Romenlerin kolaylaştırıcı bir rol oynamış olmaları da çok önemli bir olgudur. Bu konserin programına bir bakış, Dimitrie Cantemir, Anton Pann ve Anna Simonis (Saide Hanım) gibi Romenlerin farklı fikirleri Osmanlı kültür alanında taşımış olduklarını açıklıkla ortaya koymaktadır.

Ne yazık ki, küresel salgınla mücadele önlemleri nedeniyle kültürel etkinlikler bir süredir ya çevrimiçi olarak yapılabilmekte veya ertelenmektedir. Bizler Romanya makamlarının salgınla mücadelede gösterdikleri etkinlik kadar normalleşme çabalarını da takdirle karşılıyoruz. Bu bağlamda Romanya Kültür Bakanlığının Bakan Sayın Bogdan Gheorghiu'nun liderliğinde yaşamlarımızı kültür ve sanatla yeniden zenginleştirmek için gösterdiği gayreti belirtmeden geçemeyeceğim. Bu vesileyle, konserimizin gerçekleşmesini sağlayan olumlu yaklaşımı ve bakanlığının yakın işbirliği için kendisine en derin şükranlarımı iletmek isterim.

Küresel salgının başlangıcından beri bu türde gerçekleştirdiğimiz ilk etkinlik olduğu için bizim için ayrı bir anlam taşıyan bu konserin bizi bekleyen sağlıklı günlerin bir müjdecisi olmasını temenni ediyorum. Bu vesileyle, öncelikle dünyanın her yerindeki sağlık çalışanları olmak üzere bu etkinliğimizi gerçekleştirmekte gayretlerini esirgemeyen herkese teşekkür ediyorum.

Bu konserin hayata geçirilmesinde birçok kişinin ve kurumun çok nazik destekleri rol oynadı; burada kendilerini belirtmek isterim. T.C. Dışişleri Bakanlığı Avrupa Birliği Başkanlığı, Romanya Kültür Bakanlığı ve Bükreş Ulusal Operası bu kurumların başında geliyor.

Aynı şekilde sponsorlarımıza ve etkinlik ortaklarımıza da teşekkür etmek istiyorum. Romanya Türk İşadamları Derneği (TİAD), Kanal D Romanya, Türk Hava Yolları ve Bükreş Uluslararası Maarif Okulu etkinliğimizde bizi yalnız bırakmadılar.

Bükreş Yunus Emre Enstitüsü ile Büyükelçiliğimiz bünyesindeki TİKA Bükreş Program Koordinasyon Ofisinin çok değerli katkılarını bu bağlamda ayrıca vurgulamak isterim.

Elbette, bu konseri mümkün kılan çok değerli katkıları nedeniyle Sayın *Dr. Emre Aracı*'ya özel olarak teşekkürü bir borç biliyorum. Bu konserimizin «Avrupaî» bölümünün olağanüstü bir orkestra şefi ve müzikolog olan bu değerli müzisyenimizin arşivlerde yaptığı titiz ve yorulmak bilmeyen çalışmalar, tüm dünyaca kabul edilen yeteneği ve bu parçaları geniş kitlelere ulaştırma yönündeki azim ve kararlılığı sayesinde mümkün olduğunu belirtmek isterim.

Ne yazık ki kendisi bugün bize katılamadı ancak Dr. Emre Aracı'yı en kısa zamanda Romanya'da misafir etmeyi arzu ediyoruz.

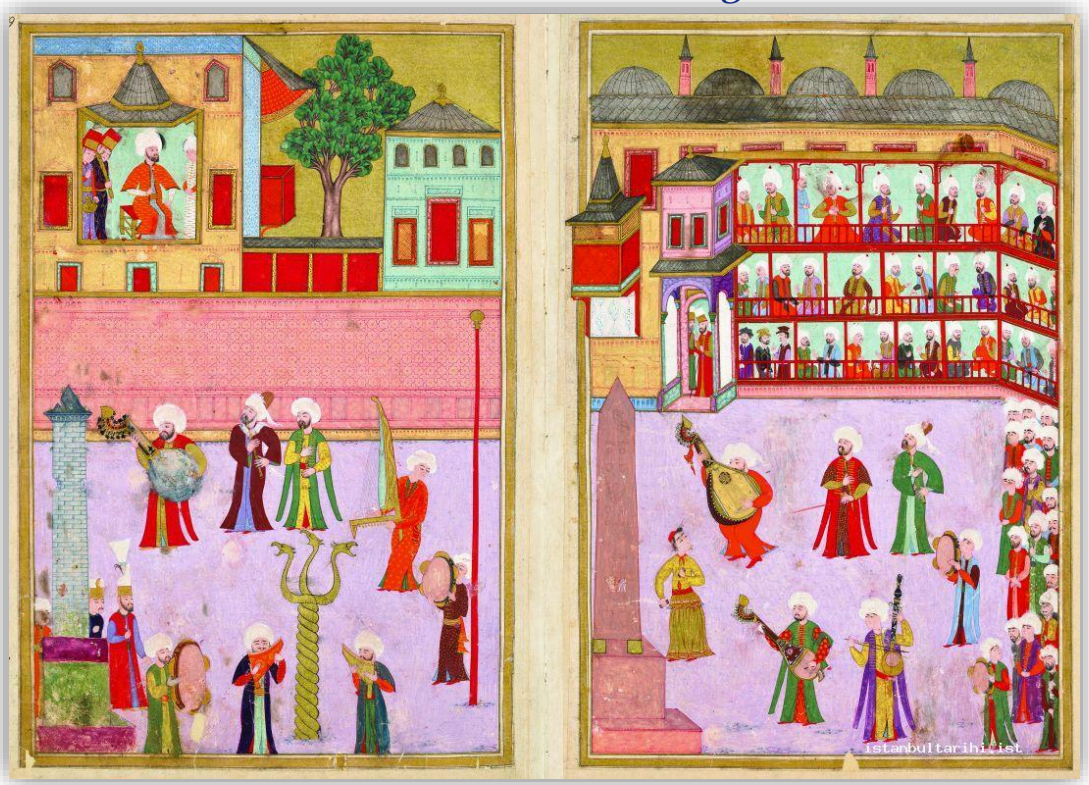
Son olarak, Romen resmi makamları, kordiplomatik mensupları, Türk toplumunun ve Romanya'daki Türk-Tatar soydaş toplumun değerli temsilcileri ve elbette Romen dostlarımız, konserimize gösterdiğiniz bu olağanüstü ilgi için hepinize teşekkür ediyorum.

Füsun ARAMAZ
T.C. Bükreş Büyükelçisi

Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçiliği, Bükreş

Osmanlı Klasik Müziği

Levnî'nin (1680-1732) «Surname» adlı eserinden müzisyenleri resmeden bir minyatür.

Osmanlı müziği İstanbul'da ve diğer büyük Osmanlı şehirlerinde geliştirildikten sonra saraylar ve diğer Sufî tekkeleri vasıtasıyla İmparatorluğun dört bir yanına yayıldı. Her şeyden önce sözlü bir müzik olan Osmanlı müziği geleneksel olarak küçük bir enstrüman grubu ile solo vokalden oluşmaktadır. Yakın zamanlarda kullanılan müzik enstrümanları tambur, ney, klasik kemençe, keman, kanun ve diğer benzer enstrümanlardır.

Osmanlı müziği makam adı verilen geniş ve çeşitlilik arz eden bir ölçekler ve şablonlar sistemine ve diğer bazı kompozisyon kurallarına sahiptir. Bugüne kadar kullanıldığı tespit edilen 600'den fazla makam mevcuttur. Bunlardan 119'u resmen tanımlanmış olup 20 makam yaygın şekilde kullanılmaktadır. Sûfi öğretisinde her bir makam belli bir psikolojik ve ruhani durumu temsil eder. Osmanlılar, belli makamlarda farklı enstrümantal ve vokal (insan sesli) müziği bazı ruhsal ve tıbbi rahatsızlıkları tedavi amacıyla kullanmışlardır.

Türk musiki formlarının belli bir sırayla kullanılmasına *fasıl* denir. Fasıl bir giriş bölümünden (*peşrev*), bir enstrümantal sonuç kısmından (*saz semai*) ve her ikisinin arasında sözlü kompozisyonlardan oluşan ve arada enstrümantal doğaçlamalara yer veren *taksim* bölümünden oluşur.

Ali Ufkî

(Wojciech Bobowski / Albertus Bobovius)

Hayatı hakkında bilgiler kısıtlıdır. Bugün Polonya sınırları içinde bulunan Gorlice'de veya bugünkü Ukrayna sınırları içinde bulunan İlbav (Lvöv) şehrinde bir Polonyalı olarak doğmuş, Protestan olarak büyümüştür. Gençliğinde çok iyi bir eğitim almış olup 1645 yılında Osmanlılara esir düştüğünde birkaç dili rahatlıkla konuşabildiği bildirilmiştir.

Bu yeteneğinin de etkisiyle Sarayda elit bir eğitim kurumu olarak işlev veren «*Enderûn*» mektebine kaydedilmiştr.

Her zaman daha fazla öğrenme gayretiyle, kısa sürede Osmanlı Türk dilinin ve müziğinin inceliklerine vakıf olmuş, özellikle «santur» adlı enstrümana ilgi göstermiş olması Çerçevesinde kendisine «Santurî Ali Ufkî» denmiştir.

Anadili olan Lehçenin yanı sıra Osmanlı Türkçesi, Latince, eski Yunanca, İtalyanca, İngilizce, Fransızca ve Arapça biliyordu. Bazı kaynaklarda 17 dilde akıcı şekilde konuşabildiği yazılmıştır. Müslüman olmasıyla birlikte, Sultan IV. (Avcı) Mehmed zamanında Osmanlı Sarayının Tercümanbaşılığına atanmıştır.

Osmanlı müziği, Osmanlı'da saray adetleri (özellikle Enderûn), dilbilim, Türkçe dilbilgisi ve İslami uygulamalar gibi konularda birçok kitap kaleme almıştır. Aynı şekilde yabancı dilden birçok kitabı Osmanlı Türkçesine tercüme etmiş olup dönemin Hollanda Elçisi Levinus Warner'in teşviki ve mali desteğiyle Kitab-ı Mukaddes de tercüme ettiği kitaplar arasındadır.

Aynı zamanda birçok Türk usulü minyatür yapmış olup bunlar bugün Paris'teki Bibliothèque Nationale adlı kütüphane uhdesindedir. Ali Ufkî, şaheseri olan «*Mecmûa-i Sâz ü Söz*» adlı kitabında bu parçaları bir araya getirmiştir.

1680 yılında İstanbul'da vefat etti ve burada defnedildi. Bazı eserleri, vefatından üç asrı aşkın bir zaman geçmiş olmasına karşın bugün halen popülerliğini korumaktadır. Bu konserde sizlere sunduğumuz «Uyan Ey Gözlerim» adlı Irak İlahi de bunlardan biridir.

Klasik Batı Müziği

Levnî'nin «Mehter»i resmeden bir minyatürü (1680-1732)

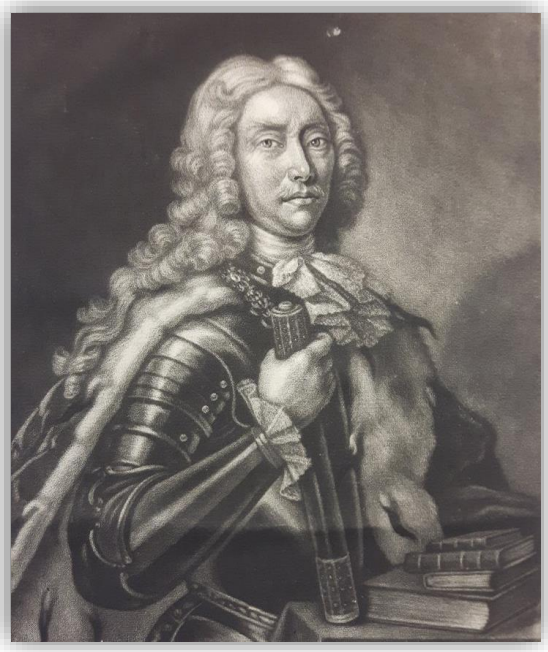
Wikipedia'ya klasik müziği «kökenini Avrupa kültürünün geleneklerinden alan, genellikle Avrupa'da 5. yüzyılda Batı Roma İmparatorluğu'nun çöküşüyle ortaya çıkmış bir klasik sanat müziği» olarak tanımlamaktadır.

Avrupa sanat müziğinin diğer Avrupalı olmayan klasik ve popüler müzik çeşitlerinden notalama sistemiyle farklılaştığı kuşku götürmese de, Avrupa'nın özellikle keşifler çağı sonrasında diğer medeniyetlerle ilişki içinde olması diğer kültürlerin özelliklerinin de klasik müzik için devşirilmesine olanak tanımıştır.

Buna bir örnek Avrupa klasik müziği üzerinde, özellikle «mehter» adı verilen ve türünün dünyadaki ilk örneği olan Yeniçeri orkestrasından kaynaklanan Türk etkisidir. Batı müziğindeki Türk etkisine bazı örnekler şunlardır:

- Mozart'ın *11 Numaralı Piyano Sonatı – Ronda Alla Turca.*
- Haydn'ın *Askeri Senfoni* eseri Türk müziğini hem ikinci bölümde (çatışma anlatılırken) hem de finalde kullanmaktadır.
- Mozart'ın 1782 tarihli *Die Entführung aus dem Serail* (Saraydan Kız Kaçırma) adlı operası Türk müziğinin Batı müziğine etkisine mükemmel bir örnektir.
- Mozart'ın *5 Numaralı Keman Konçertosu* (1775), aynı zamanda «Türk Konçertosu» olarak da bilinmektedir.
- Beethoven'ın çok bilinen ve AB Marşını oluşturan *Dokuzuncu Senfonisinin* (1824) son bölümü

Kantemiroğlu Dimitri Bey
(Dimitrie Cantemir)

Olağanüstü bir bilgin, müzikolog, tarihçi, coğrafyacı, mimar ve politikacı olan Dimitri Kantemiroğlu muhtelif nedenlerle hem Türkiye'de hem Romanya'da halen hatırlanmaktadır.

1673 yılında Vaslui vilayetinin Silişteni kazasında dünyaya geldi. Tatar soylu bir babayla Moldovalı asil bir aileye mensup annenin çocuğuydu. Soyisminin kökeninin «Kan Timur» (Timur'un Kanı) olduğunu kitabında yazmaktadır. Böylelikle bu Türk soylu savaşçıyla bir bağ öne sürmektedir.

Anadili olan Romencenin yanı sıra erken yaşta Latince ve Yunanca öğrenmiştir. Boğdan Voyvodalığının elçisi olarak İstanbul'da bulunduğu dönemde (1688-1691 arasında ve daha sonra 1693-1710 arasında) Osmanlı ve Arap dil ve edebiyatlarının inceliklerine vakıf olmuştur. Ayrıca Fransızca, İtalyanca ve Rusça konuşmaktaydı.

İstanbul'da yaşadığı dönemde hem Rum Ortodoks Patrikiğinde hem de Enderûn mektebinde eğitim aldı. Kısa sürede Osmanlı Türk klasik müziği konusunda yetenekli bir bestekar olarak tebarüz etti. Tambur enstrümanını geliştirdi; ayrıca yeni bir müzikal notalama sistemi geliştirerek Osmanlı klasik müziğinin yüzlerce parçasının sonraki nesillere aktarılmasını sağladı. Bu parçaların büyük bölümün *Kitabu İlmi'l Musiki Ala Vechi'l Hurûfat* (Harflerin Kullanımıyla Musiki İlmi) adını verdiği kitabında bir araya getirdi.

Yine İstanbul'da, Boğdan Sarayı'nda (Boğdan elçilerinin Fatih'teki ikâmetgâhı), Ortaköy'deki planını kendisinin yaptığı bir sarayda ve 1700 yılından sonra da Fener'de «Sancaktar Yokuşu» üzerindeki sarayında oturdu. Romanya'nın Ankara Büyükelçiliğine müze olarak kullanılmak üzere tahsis olan bu yapı bugün halen ayakta durmaktadır. Kantemiroğlu aynı zamanda "Creşterea şi descreşterea Imperiului Otoman" (*Osmanlı İmparatorluğu'nun Yükseliş ve Çöküşü*) adlı bir eser kaleme almış olup Osmanlı Türk tarihini yazan ilk Avrupalılardan biridir.

Boğdan Voyvodası olarak atandıktan kısa süre sonra Büyük Petro liderliğindeki Rusya'yla Osmanlı Devleti'ne karşı ittifak kurdu. Prut Savaşı'nda (18–22 Temmuz 1711) Rusya yenilince ailesiyle birlikte Rusya'ya gitti. 21 Ağustos 1723'te orada öldü. 1935 yılında naaşı Romanya'ya verildi.

Amadeo Pretziosi (1816-1882)

İstanbul'da Bir Meydan (Süleymaniye Camii) (MNAR)

1816 yılında Maltalı soylu bir ailede dünyaya gelen Amadeo Pretziosi, o dönem arkadaşı olan Batılı ressamların, resimleri için güzel kompozisyonlar bulabileceğini söyledikleri İstanbul'a taşındı (1840).

1866'da, Carol I Sultan Abdülaziz tarafından Birleşik Romanya Prensi olarak tanınması merasimi için İstanbul'u ziyaretinde tanıştığı Pretziosi'yi Romanya'ya davet ederek ülkesinin ve insanlarının resimlerini çizmesini ondan istedi. Pretziosi Haziran 1868'de geldiği Romanya'da hem Bükreş'te hem de ülkenin farklı bölgelerinde insanları ve peyzajları resimledi. Çizdiği taslakları daha sonra İstanbul'daki atölyesinde suluboyayla renklendirerek Prens Carol'a sattı. Onun resimlerinden oluşan *La Valachie par Preziosi* («Pretziosi'nin çizimleriyle Eflâk»), sayesinde Batı dünyası Romanya'yı tanıdı.

Yukarıdaki resmin konusu olan Süleymaniye Camii 1555 yılında Kanuni Sultan Süleyman'ın emriyle büyük Osmanlı mimarı Sinan tarafından inşa edilmiştir. Hem Sultan Süleyman'ın hem de Mimar Sinan'ın ebedi istirahatgâhları Süleymaniye külliyesindedir.

Sultan Mahmut II

Osmanlı İmparatorluğu'nun 30. hükümdarı olan Sultan 2. Mahmut 1785'te İstanbul'da doğdu ve 1808-1839 arasında hüküm sürdü.

19. yüzyılda özellikle Sultan 2. Mahmut devrinde Osmanlı Devleti bir dizi sosyal ve kültürel değişiklik geçirdi. Onun başlattığı ve Avrupalı modellerin etkisiyle gerçekleştirilen reformlar hem devlet yönetiminde hem de 1826'da Yeniçeri Ocağı'nın tasfiyesinin ardından orduda birçok yeniliği beraberinde getirmiştir.

Bu dönemde Batılı tarzda yapılan mimari unsurlar İstanbul'un siluetinin de değişmesine yol açmaktaydı. Yeni askeri tıp, sanat ve bilim eğitimi veren okullar kuruluyor, Sultan 2. Mahmut için yapılan ve bugün mevcut olmayan Beşiktaş Sarayı da yine Batı tarzında inşa ediliyordu. Türk öğrenciler eğitim için Paris'e gönderiliyor, ilk Osmanlı gazetesi basılıyor ve posta sistemi de modernleştiriliyordu. 2. Mahmut'un yenilik hamleleri askeri ve sivil devlet memurlarının giyim kuşamlarını da değiştiriyor, fes, pantolon ve frak ceket devlet memurları için zorunlu hale geliyordu. Bu radikal kültürel değişim sırasında Avrupa müziği de hem sarayda hem orduda önem kazanıyordu. 1836 yılında İstanbul'dan *Le Ménestrel* adlı Fransız müzik mecmuasına yazan bir muhabir bu durumu eski Türk müziğinin ölmüş olduğu , Sultan Mahmut'un da İtalyan müziği sevdiğini, bu çerçevede ünlü opera yazarı Gaetano Donizetti'nin kardeşinin bu müziği tanıtmak için Sultan tarafından Türkiye'ye davet edildiğini yazıyordu.

Aynı yazıda Sultan'ın kendisinin de besteler yaptığı ve yaptığı besteleri yayımlanmak üzere Fransız dergisi *Le Ménestrel*'e göndermeyi düşündüğü de belirtiliyordu. Sultan Mahmut'un eserlerinin yayımlanmak üzere gönderilip gönderilmediği bilinmemektedir, ancak Sultan Mahmut'un klasik Türk müziği tarzında bestelediği bazı eserlerin Guiseppe Donizetti (1788-1856), Callisto Guatelli (1818-1900) ve İstanbul'da yerleşik bazı diğer İtalyan müzisyenlerce pianoforteyle àranje edilip Batı müziğine uyarlandığı bilinmektedir. Sultan Mahmut'un bu gecenin repertuarında da yer alan Callisto Guatelli tarafından düzenlenmiş *Şarkı* adlı eseri, buna benzer diğer eserlerle birlikte Almanya'da Breitkopf tarafından yayımlanmıştır. (*Metin: Dr. Emre Aracı*)

Carol Popp de Szathmari (1812-1887)

Boğaziçi (Küçüksu Kasrı) (MNAR)

Carol Pop de Szathmari (Macarca: Szathmáry Pap Károly) 11 Ocak 1812'de Cluj-Napoca (Kaloşvar) şehrinde doğdu. Ressam, taşbaskı ustası ve fotoğrafçı olan Szathmari Kırım Savaşı'nın (1853-1856) ilk yılında savaş alanında çektiği fotoğrafları sayesinde dünyanın ilk savaş foto-muhabiri kabul edilmektedir. Hem Osmanlı komutanı Ömer Lütfi Paşa hem de Rus komutanı Prens Gorçakov'la şahsi bağlantıları sayesinde her iki orduyu da cephe arkasında görüntüleyebilmiştir.

Romanya Prensi (Domnitor) Alexandru Ioan Cuza ve Prens (1881'den sonra Kral) Carol'un da resmi portrelerini çizmiş, fotoğraflarını çekmiştir.

Yukarıdaki resmin konusunu oluşturan, Boğaziçi'ndeki Küçüksu (veya Göksu) Kasrı Osmanlı Sultanlarının yazlık saraylarından birisiydi. 1856'da inşa edilmiş olan saray birçok diplomatik resepsiyona ev sahipliği yapmıştır.

1866 yılında Kral 1. Carol'un Sultan Abdülaziz tarafından Dolmabahçe Sarayı'nda kabulü sırasında Carol Popp de Szathmari de onun heyetinde yer alıyordu. Bu ziyaret sırasında Szathmari İstanbul'un nefes kesici manzaralarını ve İstanbulluların günlük hayatlarını resimleme şansı da bulmuştur.

Sultan Abdülaziz

Osmanlı İmparatorluğu'nun 32. hükümdarı olan Sultan Abdülaziz 1830'da doğdu İstanbul'da doğdu ve 1861-1876 arasında hüküm sürdü. Sultan 2. Mahmut'un bazı kaynaklarca Romen kökenli olduğu belirtilen Pertevniyal Sultan'dan olan tek oğluydu.

Abdülaziz Osmanlı Sultanları arasında, İmparatorluğun Doğu ve Batı arasında yaşadığı kimlik ikilemini temsil etmesi bakımından ilginç bir hükümdardır. Osmanlı toplumunun geleneklerine bağlılığı onu, Batı medeniyetine ve kültürüne ilgi duymaktan alıkoymuyordu. Bu nedenle bu geceki programımızda Sultan Abdülaziz'e ait iki esere yer verdik: Geleneksel klasik Türk musikisinden *Hicaz Sirto*, ve Avrupai tarzda bestelenmiş *Invitation à la Valse* (Valse Davet).

Sultan Abdülmecid 1861'de vefat ettiğinde, Osmanlı tahtına halefi kardeşi Sultan Abdülaziz (1830-1876) olmuştur. Sultan Abdülaziz de babası 2. Mahmut gibi yetenekli bir bestekârdı. Ancak Donizetti Paşa İstanbul'a geldiğinde henüz 2 yaşında olan yeni Sultan babasından farklı olarak piyanoforte çalıyordu. Eğitimin Callisto Guatelli'den alan Abdülaziz, vals veya polka gibi Avrupa dans formlarında kısa salon müziği parçaları bestelemeyi tercih ediyordu. Bu parçalardan bazıları, konserimizin repertuarında da yer alan *Invitation à la Valse (Dansa Davet)*, İtalya'nın Milan şehrinde Lucca tarafından yayımlanmıştı. Abdülaziz 1867'de bir Kraliçe Victoria'nın davetlisi olarak resmi ziyaretle İngiltere'ye gittiğinde onun «*La Gondole Barcarolle*» (Gondol Şarkısı) gelecekte VII. Edward olacak Galler Prensince Londra'daki konutu olan Marlborough House'ta verilen akşam yemeğinde Humbaracılar Birliği tarafından çalınmıştır.

İmparatorluğun küresel arenadaki prestijini artırmaya verdiği önem çerçevesinde Sultan Abdülaziz Osmanlı İmparatorluğu'nun uluslar arası fuarlara katılımını sağlamış bu kapsamda Osmanlılar 1855 ve 1867 yılında Paris'teki fuarlara katılmışlar, bunlardan ikincisine kendisi bizzat iştirak etmiştir. Abdülaziz, Carol I'i 1866'da İstanbul'u ziyaretiyle Romanya Prensi olarak tanıyan padişahtır. Köstence'deki «Hünkâr Camii» (Aziziye Camii olarak da bilinir) ve Tulça'daki «Aziziye Camii» onun emriyle inşa edilmiş olup onun adını taşımaktadır.

Zor bir dönemde padişahlık yapmış olan Abdülaziz 1876'da İstanbul'da öldü ve buraya gömüldü. (*Metin: Dr. Emre Aracı*)

Carol Popp de Szathmari (1812-1887)

Taraful lui Ochi-Albi (Beyaz Göz Müzik Grubu) (1860)

1 Ocak 1843'te Fransız Hükümetinin Bükreş'teki temsilcisi Adolphe Billecoq, Boyer Iordache Filipescu'nun evinde verdiği akşam yemeğine katılmıştı. Bu yemek otantik bir Romen Yeni Yıl kutlaması şeklinde düzenlenmişti. Filipescu eski Romen geleneklerinin son temsilcilerinden biriydi. Boyerlere mahsus kaftanını giymiş, nargile içiyor ve dostlarını divanda oturtuyordu. *Beyaz Göz Müzik Grubu* boyerler için çalıp söylüyor ve kemankeşler, davet sahibinin ilkelerine uygun şekilde eski kostümlerini giymiş, eski şarkıları terennüm ediyorlardı. Geleneksel yemeklerin servis edildiği sofrada bulunanlardan biri de Fransız ressam Charles Doussault, müzisyenlerin bir gravürünü çizmişti. Yukarıdaki resmi is Szathmari bu gravürden ilhamla yapmıştır.

Aynı gece, Kraliyet Sarayında Prens Gheorghe Bibescu tarafından bir resepsiyon verilmekteydi. Güçlü ışıklarla aydınlatılmış salonlarda atmosfer çok daha farklıydı. Burada 'Bonjourist'ler denenlerin modern kıyafetleri, caketataylar ve fraklar göze çarpmaktaydı.

Anton Pann

Anton Pantoleon veya Petrovici 1790'larda bugünkü Bulgaristan'daki Sliven'de dünyaya geldi. Osmanlı tebaası olan Romen bir besteci, müzikolog ve şair olan Anton Pann bir yayıncı, tercüman ve öğretmen olarak da hizmet verdi. Pann aynı zamanda etki sahibi bir halkbilimci ve sözlükçüydü; özdeyişleri bir araya toplayan çalışmalara ve okul ders kitaplarına imza atmıştır.

1810 yılında Bükreş'e taşınan Pann, hayatını bu şehirde geçirdi.

Kökenleri tam olarak bilinmemektedir. Muhtelif kaynaklar Bulgar, Yunan, Romen, Ulah veya Roma kökenli olabileceğini yazmaktadır. Sadece bu olgu bile Anton Pann'ın farklı kültürlerin kesişiminde duran ve bu kültürlerin birbirleriyle etkileşimine katkıda bulunan bir isi olduğunu göstermektedir.

Aynı zamanda bir edebiyat adamı olan Anton Pann'ın çalışmaları eski ve yakın zamanlı kaynaklardan esinlenmiştir. Bir kısmını folklorik çalışmalarında edindiği ve eski kaynaklardan devşirdiği, bir kısmını kendisinin yarattığı deyişlerden ve atasözlerinden ilham alan edebi çalışmaları, halka yönelik felsefeyi veya dünya görüşünü temsil etmekteydi. Bu tarzdaki en iyi bilinen çalışmalarından biri *Năzdrăvăniile lui Nastratin Hogea* (Nasrettin Hoca'nın Uyanıklıkları) adlı kitabıdır.

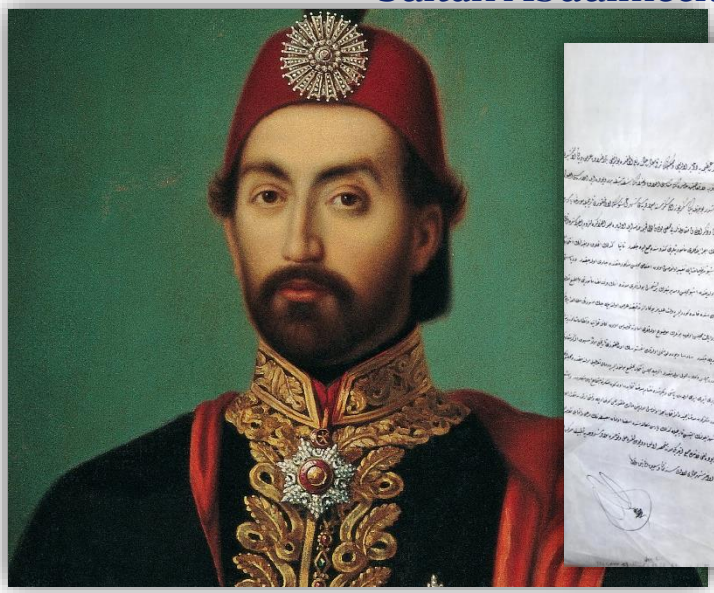
Pann tarafından kaleme alınmış bir diğer çalışma dilbilim alanındaydı. *Dialog în trei limbi, rusește, românește și turcește* (Üç dilde diyalog: Rusça, Romence ve Türkçe) bu üç dildeki sözcüklerin ve ifadelerin bir sözlüğü niteliğindedir.

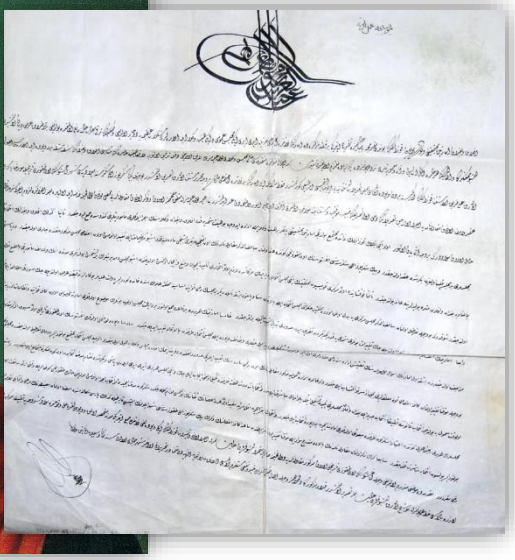
Romen ve Balkan kültürüne en önemli katkılarından biri de şiirleri, özdeyişleri, masalları ve müzik parçalarını bir araya getirdiği çalışmalarıdır. Birçok farklı şiiri, şarkıyı muhtelif ciltlerde bir araya toplamış olup bu kapsamda yayımladığı *Versuri muzicești* (Müzikal Sözler), ve *Poezii deosebite sau cântece de lume* (Özel Şiirler veya Dünyevi Şarkılar).

Pann'ın yerel şarkılara popülerlik kazandırmakta oynadığı önemli role örnek Romanya Milli Marşıdır (*Deșteaptă-te, române!)*. Kaynaklarda müziğinin popüler bir halk şarkısına ait olduğu kayıtlı bu marş Pann'ın «manele» koleksiyonlarında yayımlanmıştır. Dimitrie Gusti tarafından yapılan etnoğrafik araştırmalarda şarkının Güney Dobrucalı Türklerce 1930'larda söylendiğini ortaya koymaktadır.

Anton Pann 1854'te Bükreş'te vefat etti.

Sultan Abdülmecit

Sultan Abdülmecit (25 Nisan 1823-25 Haziran 1861) Osmanlı İmparatorluğu'nun 31. padişahıdır. Kusursuz Fransızca konuşan ilk Osmanlı Sultanı olan Abdülmecid Avrupa müziğini de yakından takip etmiş, kendisi de birçok besteye imza atmıştır.

Sultan Abdülmecit 1859'da Romanya Prensliklerinin birleşmesini onaylayan fermanı çıkaran padişah olup ferman üzerinde onun tuğrası bulunmaktadır (yukarıda). Ayrıca, 1856'da Osmanlı yönetimince kurulmuş olan Mecidiye şehri ve bu şehirdeki cami onun adını taşımaktadır (aşağıda). Mecidiye, Kırım Savaşı'ndan kaçarak gelen Kırım Tatarları için inşa edilen planlı bir şehir olup bugün de Kemal Atatürk Ulusal Kolejine ev sahipliği yapmaktadır. Bugünkü repertuarda yer alan *Mecidiye Marşı* Donizetti Paşa tarafından onun adına bestelenmiş olup onun döneminde Osmanlı milli marşı olarak kullanılmıştır.

Donizetti Paşa
(Guiseppe Donizetti)

Giuseppe Donizetti (6 Kasım 1788 – 12 Şubat 1856), Donizetti Paşa olarak da bilinen bnir İtalyan-Osmanlı müzisyendir. 1828'den itibaren Sultan 2. Mahmut'un sarayında Muzıka-yı Hümâyun'un Genel Eğitmenliğini yürütmüştür (1808–39).

Ünlü opera bestecisi Gaetano Donizetti'nin ağabeyidir. Önce amcası Carini Donizetti'den daha sonra da Simone Mayr'da müzik dersleri almıştır.

Kuzey İtalya'da bir orkestra şefiyken Napoléon emrinde Elba Adası'nda görev almış, 1856'ndaki vefatına kadar Paşa olarak payelendirildiği Osmanlı hizmetinde bulunmuştur. Donizetti Paşa olarak tanınmış, vefatından sonra İstanbul'da Kutsal Ruh Katedraline defnedilmiştir. Türkiye'de yaşadığı 28 yıl boyunca genç ordu mensuplarına Avrupa müziğinin temellerini öğreten Donizetti Paşa ayrıca emri altında çalıştığı iki Osmanlı padişahları Sultan 2. Mahmut ve Sultan Abdülmecit için birçok askeri marş bestelemiştir. Bunlardan *Mahmudiye* (1829) Sultan 2. Mahmut için ve *Mecidiye* (1839) Sultan Abdülmecit için bestelenmiştir.

Osmanlı Donanmasında görev yapan İngiliz Teğmen Adolphus Slade, Donizetti'nin İstanbul'daki erken dönem çalışmalarına şahitlik etmiş, bunları *Records of Travels in Turkey, Greece and of a Cruise in the Black Sea (Türkiye, Yunanistan Gezileri ile Karadeniz'de Bir Deniz Seyrinin Kayıtları)* adlı 1854'te Londra'da yayımlanan kitabında kaleme almıştır: "Halihazırda, bir grup Yunan denizcisinin tatlılarımızı şenlendiren şarkıları, yerini bir ordu mızıkasının zinde müziğine bıraktı ve bu benim için Boğaziçi kıyılarında beklenmedik hoş bir sürpriz oldu. Profesör Donizetti'ye atfedilebilecek bir üslupla çalınan Rossini müziği dinledik. Kalkıp orkestranın çalmakta olduğu sarayın rıhtımına gittik. Çoğunun saray hizmetkarı olduğunu öğrendiğim orkestranın gençliği karşısında şaşkınlık yaşadım çünkü bunlar temelde Sultan'ı eğlendirmekle görevli müzisyenlerdir. Öğrenmekteki yetenekleri –ki Donizetti bana bu derecenin İtalya için bile etkileyici olduğunu itiraf etti- Türklerin müziğe doğal bir yeteneği olduğunun kanıtıdır. Ancak bu gençlerin yeterli düzeye erişecek zamanı yoktu çünkü görevleri gereği başka işlerle meşgul olmaları gerekmekteydi. İşte Donizetti tarafından bestelenen ve bu gecenin repertuarında yer alan *Mecidiye Marşı* temel alınarak ünlü besteci Franz Liszt *Grande Paraphrase de la marche de J. Donizetti* adlı eserini 1847'de İstanbul'da yazmıştır. (*Metin: Dr. Emre Aracı. Dr. Aracı 2007'de Giuseppe Donizetti'nin bir biyografisini yazmıştır.*)

Charles Doussault (1814-1880)

Cobzar (Kobzacı)

Fransız gezgin ressamı Charles Doussault hakkında çok az şey bilinmektedir. 1846'dan sonra Osmanlı topraklarını ziyaret eden Doussault insanları gerçeğe en yakın şekilde resmetmiş, zamanını belgelendirmiştir. Mimari ayrıntılara, giyime ve sıradan insanlarla önde gelenlerin gündelik hayatlarına özel bir dikkat göstermiştir.

Sultan Murat V

Sultan Abdülaziz 1876'da vefat ettiğinde yeğeni Mehmed Murat Efendi (1840-1904) Sultan 5. Murat adıyla tahta geçti. Osmanlı hanedanı içinde muhtemelen en fazla Avrupa müziği bestesi yapan isimdir. 36 yaşında aydın, nazik ve mütevazı bir yönetici olarak tahta geçmesi büyük coşkuyla karşılanmıştı.

Cemaleddin Bey, 1895 yılında Londra'da yayımladığı *The Turkish Dynastic Mystery (1876-1895)* (Türk Hanedanının Gizemi) adlı biyografisinde onun hakkında şu ifadeleri kullanmaktadır:

"*Murat ilk bakışta kendisine biçilen bu role çok uygun bir aday olarak görülüyordu. Doğa birçok açıdan kendisine nazik davranmıştı. Geniş bir bilgi dağarcığı, hiçbir Türk hükümdarında ve hatta babasında bile olmayan olmayan şefik bir yüreği vardı. Kolay ikna olan, sakin, sabırlı, yeni fikirlere açık olup liberal bir eğitim almıştı. Her şeyden önce Türkçede yazmayı öğrenmiş bu dilde çok güzel eserler ortaya koymuştur. Bazıları halen mevcut olan zarif ve seçkin şiirler de yazmıştır. Türk tarihine, geometriye, resme ve Fransızcaya özel ilgisi vardı; İngilizce okuyor, Shakespeare'i ve diğer İngiliz yazarlarını beğeniyordu*".

Öte yandan hükümdarlığı kısa ve sancılı olmuştur. Tahtta üç ay geçirdikten sonra kardeşi 2. Abdülhamit (1842-1918) lehine hal edilmiş ve hayatının geri kalan 28 yılını Boğaziçi kıyısındaki Çırağan Sarayı'nda dış dünyayla bağlantısı olmadan ev hapsinde geçirmiştir. Bu 28 yıl boyunca Sultan piyanofortesinde neredeyse bin adet polka, vals, mazurka ve marş bestelemiştir. Bugün Topkapı Sarayı Müzesinde bulunan mektuplarından birinde kız kardeşine genç bir prens olarak gözlemlerini şöyle yazmaktadır: "Bildiğin gibi dinlenmek demek piyano çalmak, müzik bestelemek veya tarih okumaktır." Hassas yapısı nedeniyle ne yazık ki İmparatorluğu yönetmeye ehil görülmemiştir. Özgeçmişini yazan Cemaleddin Bey şöyle ifade etmektedir: "Murat aşırı hassasiyet alametleri ve melankoliye eğilim göstermeye başlamıştı; bu da müziğe karşı aşırı bir düşkünlük ve tutkuyla iyiden iyiye belirginlik kazanmaktaydı. Zihninde karanlık ve zalim bir kadere işaret eden hafif melankolik havalar bestelemeyi seviyordu; saatler boyunca piyanosunun başında zihnini sürekli meşgul eden özlemlere dalardı." Bugünkü repertuarda yer alan Mi Bemol Majör Vals 1879 yılında bestelenmiş olup bu sürgün Sultan'ın el yazısıyla kaleme aldığı müzik defterinde bulunmaktadır ve. (*Metin: Dr. Emre Aracı*)

Sultan Abdulmecit ve Prens Ştirbey Kırım Savaşında

Kırım Savaşı Ekim 1853'ten Şubat 1856'ya dek sürmüş bir askeri çatışmadır ve bu savaşta Rusya Çarlığı Osmanlı İmparatorluğu, Birleşik Krallık ve Sardinya ittifakına yenik düşmüştür.

Rus Çarlığı'nın o zaman Tuna Prenslikleri de denen Romanya'yı işgali üzerine Ömer Lütfi Paşa komutasındaki Osmanlı birlikleri Vidin'de Tuna Nehri'ni geçerek Kalafat şehrini Ekim 1853'te Ruslardan almıştır. Eşzamanlı olarak doğuda Osmanlılar Silistre'de Tuna'yı geçmişler ve Oltenitza'da uslara saldırmışlardır. Oltenitza Muharebesi olarak bilinen bu çatışma Kırım Savaşı'nın ilanından sonraki ilk askeri karşılaşmadır. Ruslar karşı taarruza geçtilerse de yenilerek çekilmek zorunda kalmışlardır. 31 Aralık 1853'te Kalafat'taki Osmanlı birlikleri harekete geçmişler, 6 Ocak 1854'te Kalafat'ın 15 kilometre kuzeyindeki Cetate'deki Rus birlikleriyle çatışmışlardır. Ruslar çatışma sonucunda buradan çıkmışlar, İda Saide Hanım (Anna Simonis) bu zaferlerin anısına *Cinq Marches Militaires pour Piano* (Piyano için Beş Askeri Marş) eserlerini bestelemiştir.

Kırım Savaşı sonucunda düzenlenen Berlin Konferansı Romanya Prensliklerinin birleşmesinin önünü açmış, üç yıl sonra Alexandru Ioan Cuza Eflak ve Boğdan'da yapılan seçimlerde eş zamanlı olarak Prens seçilmiştir.

Yukarıdaki gravürde Abdülmecit'le birlikte Eflak Prensi Ştirbey ve müttefik İngiliz ve Fransız komutanları resmedilmektedir.

İda Saide Hanım
(Anna Simonis)

Osmanlı İmparatorluğu'nun bütün bestecileri erkek değildi. Avrupa tarzında ürünler veren bir kısmı harem mensubu ve Osmanlı Sultanlarının kızları olan kadın besteciler de mevcuttu. Ömer Lütfi Paşa'nın eşi Ekselansları İda Saide Hanım'ın besteleri de İngiliz ve Fransız gazetelerinde yayımlanmış, ancak kimliği ve hatta gerçekte var olup olmadığı bile yakın zamana kadar bir muamma olarak kalmıştı.

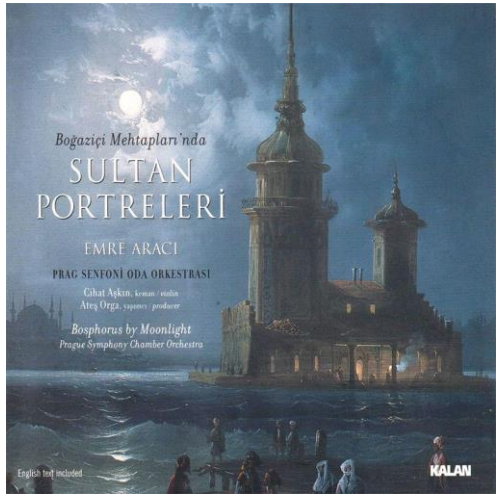
O zaman Osmanlı ordularının genel komutanı olan Ömer Lütfi Paşa (1806-1871), bir Macar-Hırvat ailesinde Mahalya Lattas olarak doğmuştu. İngiltere ve Fransa'nın Rusya'ya karşı Osmanlı Devleti'yle ittifak kurdukları Kırım Savaşı'nda önde gelen bir isim olan Paşa, dönemin Avrupa basınında da geniş yer bulmuştu.

Ünlü yazar İvo Andric *Omer Pacha–Lattas* (1992) adlı biyografik kitabında Anna Simonis'in Ömer Lütfi Paşa'nın kızlarına ders vermek için İstanbul'a geldiğini ve daha sonra onunla evlenerek orada kaldığını ve Müslüman olduğunu yazmaktadır.

Asıl adı İda'ydı, Müslüman olduktan sonra adını Saide olarak değiştirmişti. Andric onun Liszt'in hocası ve Beethoven'ın öğrencisi olan Viyanalı Carl Czerny'den dersler aldığını yazmaktadır. Eşinin askeri kariyerinin yazdığı askeri marşlara esin kaynağı olduğu anlaşılmaktadır. Bu dönemde, aralarında *Cinq Marches Militaires pour Piano* (Piyano için Beş Askeri Marş) adlı 1854'te Paris'te yayımlanan eserlerinin de bulunduğu askeri kompozisyonları Avrupa'da makes bulmaya başlamıştır. Bu gece repertuarımızda yer alan Oltenitza Marşı ile iki eser daha (Silistre Marşı ve Cetate Marşı) *The Illustrated London News* adlı gazetede yayımlanmıştır. Bu marşlar Ömer Lütfi Paşa komutasındaki Osmanlı ordusunun Rus Çarlığı ordusuna karşı zaferlerini ve özellikle Kırım Savaşı'nın ilk çatışması Oltenitza Muharebesini kutlamaktadır.

Gerçek kimliği uzun yıllar gizli kalan besteci hakkındaki araştırmalar Ömer Lütfi Paşa'nın eşi Ekselansları İda Saide Hanım'ın gerçekte Anna Simonis olduğunu, 17 Ekim 1832'de Braşov yakınlarında Hamruden (Homorod) şehrinde doğduğunu ve 10 Ocak 1914'te Paris'te öldüğünü göstermektedir. Yeteneğini bir kilise solisti olan babası Georg Simonis'ten alıyordu. 14 yaşında ailesiyle birlikte Bükreş'e taşınmış ve 17 yaşında Ömer Lütfi Paşa'yla evlenmişti. (*Metin: Dr. Emre Aracı*)

Dr. Emre Aracı's Diskografisi:

Emre Aracı'nın desteğiyle bu geceki konserde yer alan bazı parçalara Spotify gibi muhtelif müzik platformlarında erişilebilir.

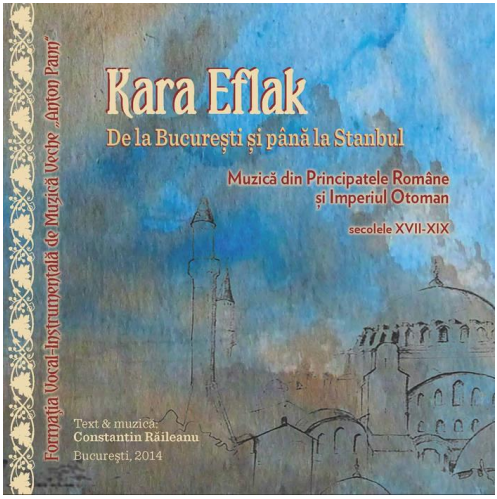
Dr. Emre Aracı

Besteci, orkestra şefi ve müzik tarihçisi Dr. Emre Aracı'nın araştırma alanı Osmanlı Avrupa müzikal ilişkilerini ve Avrupa müzik geleneğinin modern Türkiye'deki yorumları üzerine odaklanmaktadır. Edinburgh Üniversitesinden mezun olan Aracı, aynı üniversitede yüksek lisans ve doktora eğitimlerini tamamlamıştır. Biri Türkiye'nin önde gelen 20. yüzyıl klasik müzik bestecilerinden olan Ahmed Adnan Saygun'un (1999) diğeri ise dünyaca ünlü opera bestecisi Gaetano Donizetti'nin ağabeyi ve Sultan 2. Mahmut ve Sultan Abdülmecit dönemlerinde Osmanlı sarayının bestecisi Donizetti Paşa'ya (2006) ait iki biyografi yazmıştır.

Ayrıca İstanbul'un uzun zaman önce yıkılmış olan 19. yüzyıl opera evi «Naum Tiyatrosu» hakkında kapsamlı bir kitap kaleme almış olan Dr. Aracı, biri 18. yüzyılda Osmanlı Devleti'nin Londra'daki ilk mukim Büyükelçisi Yusuf Agâh Efendi, diğeri İngiliz Sir Edward Elgar'ın az bilinen Türkiye seyahati (1905) ve üçüncüsü Çaykovski'nin 1886 ve 1889'da İstanbul'a gerçekleştirdiği kısa ziyaretlere dair üç kitapçık kaleme almıştır. Dr. Emre Aracı Osmanlı dönemi klasik müziği alanında albümlerin de müellifidir: *European Music at the Ottoman Court*, *War and Peace: Crimea 1853-56*, *Bosphorus by Moonlight* ve *Istanbul to London*. Bunlardan ilk ikisi Warner Classics tarafından *Invitation to the Seraglio adı altında* uluslar arası yayımlanmış ve *The Gramophone* tarafından övgü almıştır. Diğer ikisi ise Brilliant Classics tarafından *Euro Ottomania* adı altında yayımlanmıştır. 5. Murat'ın orijinal bestelerini de içerecek şekilde telif ettiği *Murad V* adlı balesinin prömiyeri 2012 yılında Ankara Devlet Opera ve Balesi tarafından yapılmış, *Bosphorus by Moonlight* adlı keman konçertosu ile *In Search of Lost Sounds* adlı senfonisi Prag'da kaydedilmiştir. İngiltere'de ikamet eden Dr Aracı Çarmıklı ailesi ve Nurol Holding desteğiyle düzenli olarak dersler vermekte, sahne almakta, ve yayımlar yapmaktadır.

Bu geceki programda yer alan *Türk Büyükelçisinin Merasim Marşı* adlı bestesi 23 Nisan 1998'de Türk Büyükelçiliğinin Londra'daki konutunda verilen bir davet için özel olarak bestelenmiştir. Türkiye'nin o dönemde Londra Büyükelçisi olan Özdem Sanberk ve Bayan Sanberk'e ithafen bestelenen eser, Dr. Aracı'nın notalarını British Library'de bulduğu aynı ismi taşıyan ve Osmanlı Devleti'nin ilk Büyükelçi Yusuf Agâh Efendi onuruna bestelenen marştan ilham almıştır.

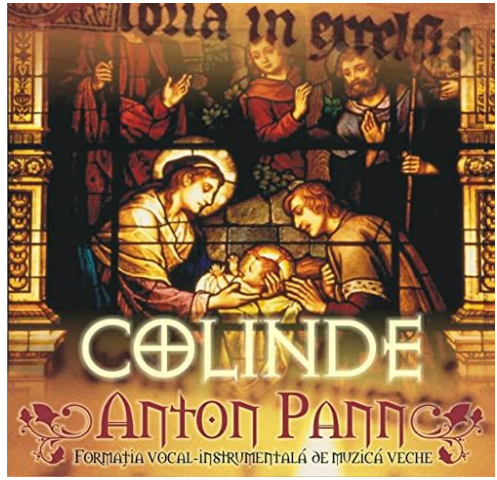

Anton Pann Ensemble Diskografisi:

Bu geceki konserde sahnelenen eserlerin bazılarına aşağıdaki bağlantıdan erişilebilir:

antonpann.bandcamp.com

ASOCIATIA PENTRU CULTURA SI TRADITIE

ANTON PANN

Anton Pann Ensemble geleneksel Romen ve Bizans müziğini tanıtmayı amaçlayan bir grup genç müzisyen tarafından kurulmuştur. Eserlerinin orijinalliği yalnız geleneksel enstrümanları kullanmalarından değil, ayrıca kütüphanelerde, kiliselerde ve manastırlarda bulunan eski yazmalar üzerinde yaptıkları araştırmalardan da kaynaklanmaktadır.

Eski zamanlarda Boyer konutlarında çalınan müziklere sadık kalabilmek amacıyla eski müzik usullerini ve sistemlerini mikro aralıklarını ve tegannilerini geniş bir şekilde çalışan grup mensupları, Dimitrie Cantemir, Anton Pann, Gheorghe Ucenescu, Mitropolitul Veniamin, Ali Ufkî, Sultan Abdulaziz and Tamburî Cemil Bey gibi farklı bestekârların eserlerini terennüm ettirmektedirler.

Romen Sanatçıların Gözünden Türk Dünyası Sergi

Türkiye Cumhuriyeti Bükreş Büyükelçiliği, Türkiye-Romanya Stratejik Ortaklığının 10. yıl dönümü bağlamında «Muzeul Național de Artă al României» (Romanya Ulusal Sanat Müzesi) işbirliğiyle Türkiye'yi ve Romanya'daki Türk-Tatar toplumlarını resmeden muhtelif Romen ressamların eserlerini bir araya getiren bir sergi düzenledi. Bu eserlerden bazıları 19. yüzyılın ortalarına kadar gitmekte (örneğin Carol Popp de Szathmari, Nicolae Grigorescu, Iacob Melik) diğer bazıları ise 20. yüzyıl sanatını temsil etmektedir. Romanya'da konusunu Türklerin oluşturduğu ve aralarında Iosif Iser, Constantin Artachino, Cecilia Storck, Francisc Şirato, Nicolae Tonitza'nın da olduğu tanınmış onlarca ressamın yüzlerce eseri mevcuttur.

Sergi Mayıs ayı boyunca MNAR'nin dış duvarında ziyarete açık olan sergi Haziran ayında da «Bucureşti Mall» içinde sergilenmiştir. 24 Temmuz'a kadar ise «Anchor Group» desteğiyle Plaza România alışveriş merkezinde gezilebilir..

Romanya Etnik Gruplar Arası İlişkiler Departmanı (DRI) da bu tür resimleri bir araya getiren güzel bir çalışmaya imza atmıştır. Sanal sergi 30 Ağustos tarihine kadar, Romanya'daki Türk-Tatar toplumuna ithafen hazırlanmış http://miras.gov.ro internet sitesinde ziyaret açıktır. Sergi «*Imaginea turcilor și tătarilor în arta modernă românească*» (Modern Romen Sanatında Türklerin ve Tatarların İmajı) başlığını taşımaktadır.

Romanya'nın azınlıklara ve özellikle Türk-Tatar toplumuna yönelik açık tutumunun bir nişanesi olan bu güzel resimlerin bazılarını burada sizlere sunmaktan mutluluk duyuyoruz.

«Imaginea turcilor și tătarilor în arta modernă românească» sanal sergisine erişmek için lütfen okutunuz.

The Turkish World Through the Eyes of Romanian Painters Exhibition

NICOLAE GRIGORESCU
(1838 – 1907)
Turc
(*Türk*)
(MNAR)

FRANCISC ŞIRATO
(1877 – 1953)
Vedere din Mangalia
(*Mangalya'dan Görünüş*)
(MNAR)

Romen Sanatçıların Gözünden Türk Dünyası
Sergi

ION GEORGESCU
(1856 – 1898)
Artistul în atelier
(*Sanatçı atölyesinde*)
(MNAR)

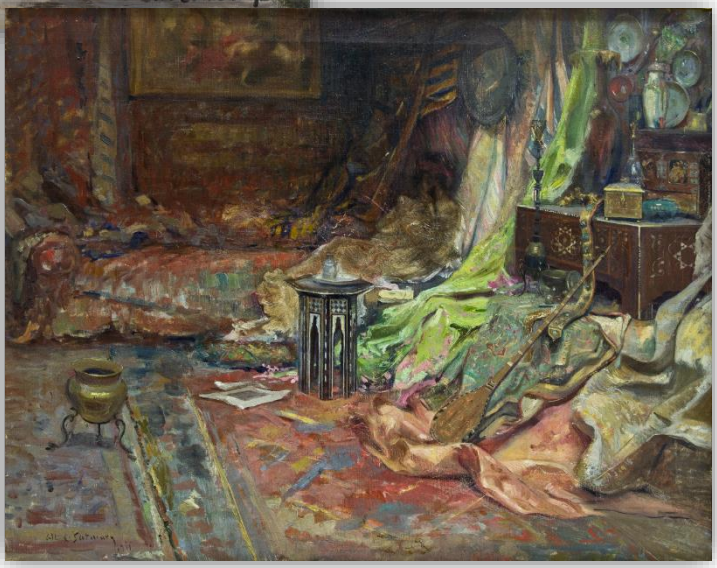

IACOB MELIC
(1817 – 1885)
Pavilionul Turciei la Expoziția Universală de la Paris din 1855
(*1855 Paris Evrensel Sergisinde Türkiye Bölümü*)
(MNAR)

Romen Sanatçıların Gözünden Türk Dünyası
Sergi

NICOLAE VERMONT
(1866 – 1932)
Bragagiul
(*Bozacı*)
(MNAR)

ALEXANDRU SATMARY
(1871 – 1935)
Interior oriental
(*Şark Odası*)
(MNAR)

Romen Sanatçıların Gözünden Türk Dünyası
Sergi

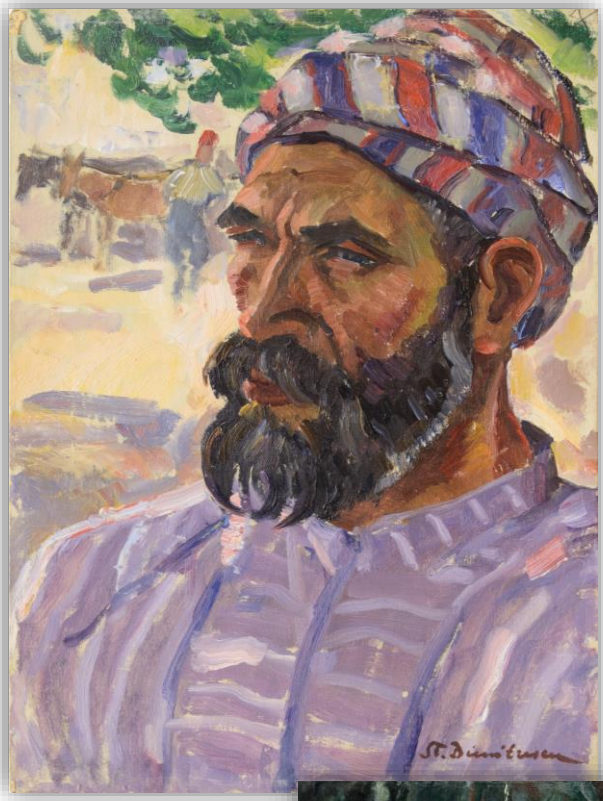

IOSIF ISER
(1881 – 1958)
Tătăroaică din Medgidia
(*Mecidyeli Tatar Kadın*)
(MNAR)

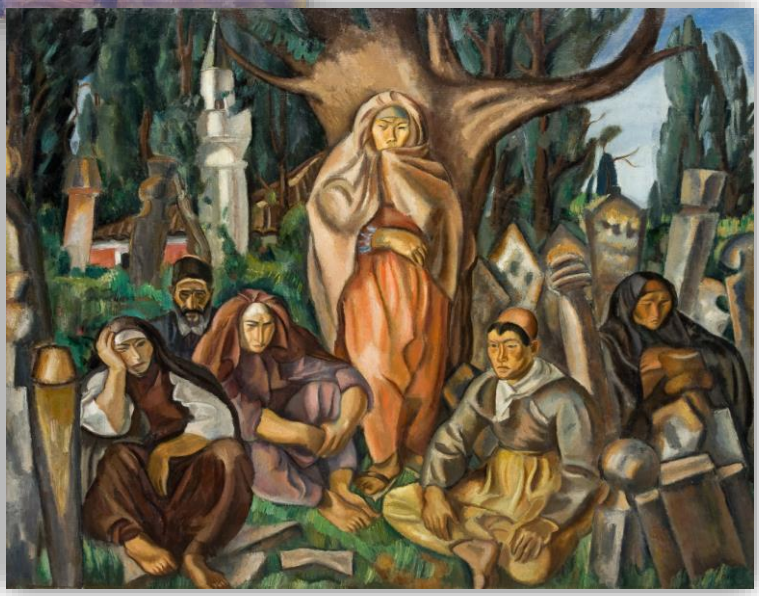

CAMIL RESSU
(1880 – 1962)
Turci la cişmea
(*Çeşmede Türkler*)
(MNAR)

Romen Sanatçıların Gözünden Türk Dünyası
Sergi

ŞTEFAN DIMITRESCU
(1886 – 1933)
Portret de turc
(*Bir Türk'ün Portresi*)
(MNAR)

IOSIF ISER
(1881 – 1958)
Familie de tătari
(*Tatar ailesi*)
(MNAR)

REPUBLIC OF TURKEY
EMBASSY
BUCHAREST

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
AVRUPA BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

REPUBLIC OF TURKEY
MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
DIRECTORATE FOR EU AFFAIRS

GUVERNUL ROMÂNIEI

MINISTERUL CULTURII

1921-2021 OPERA NAȚIONALĂ BUCUREȘTI
CENTENAR

INTERNATIONAL MAARIF SCHOOLS OF BUCHAREST

YUNUS EMRE ENSTİTÜSÜ

TİAD
ROMANYA TÜRK İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
TURKISH BUSINESSMEN ASSOCIATION OF ROMANIA
ASOCIAȚIA OAMENILOR DE AFACERI TURCI DIN ROMÂNIA

imi Place
KANAL D

TURKISH AIRLINES

Pîrî Reis – Map of Europe (Kitab-ı Bahriye - 1525)